

ADHD als excuus voor misstappen

Gebaseerd op ervaringen van de auteur

Voorwoord

Harrie is impulsief, onrustig, kan zich moeilijk concentreren, heeft slaapproblemen, vertoont weinig empathie en stort zich, vaak impulsief en soms bewust, in gevaarlijke avonturen. Hij zoekt de randjes op en gaat er regelmatig overheen. Mensen in zijn omgeving zeggen, dat zijn gedrag aanschurkt tegen ADHD. Hij gebruikt dit vervolgens als een makkelijk excuus voor zijn daden.

Harrie werd, vlak na de tweede wereldoorlog, in de grensstreek geboren en groeide op als zesde, in een gezin met veertien kinderen. Vader werkte in de bouw en moeder deed het huishouden. Het katholieke geloof speelde een grote rol in het gezin. Desondanks werden stropen en smokkelen thuis niet als zonden, maar als ontspanning en avontuur gezien.

We volgen Harrie van zijn zesde tot zijn veertiende levensjaar. Wat er na deze periode gebeurt, is moeilijk te voorspellen, zoals alles in het leven van onze hoofdpersoon. In het nawoord gaan we hier verder op in.

We omschrijven de gebeurtenissen, avonturen en de onbezonnen stunts en proberen te achterhalen waarom dit kon gebeuren. Ondanks de grote

risico's die hij nam heeft hij het overleefd, hoe kan dat? Was hij dan toch voorzichtiger als hij het deed voorkomen? En hoe zat het met zijn vrije wil en verantwoordelijkheden? Waarom won de drang naar avontuur het zo vaak van zijn verstand? Voordat hij iets gevaarlijks of asociaals uithaalde, schreeuwde zijn innerlijke stem 'doe het niet!, doe het niet!' maar toch gebeurde het. Zijn vrije wil en verantwoordelijkheidsgevoel bleek maar al te vaak zwakker dan zijn karakter.

Veel leesplezier

‘Dit is supergaaf’. ‘Ik noem zo iets superdom’ zei Toon. ‘Zijn er nu echt alle dakpannen bij je afgewaaid? Ik kan dit niet meer aanzien’. Harrie stond op de molenberg vlak voor de draaiende wieken en voelde de wind door zijn haren gaan. Af en toe sprong hij tussen de wieken door. Als hij een fractie van een seconde te laat of te vroeg sprong, kon het fataal aflopen. ‘Ik krijg hier een heel fijn gevoel van in mijn buik, je zou dit ook eens moeten proberen’. De molen had een grote aantrekkingskracht, er was altijd wel iets te beleven, een boer die zijn geduld verloor en vloekte en tierde of een paard dat zijn kont tegen de krib gooide. Voor de boeren was het hier vaak wachten geblazen. Ze doodden de tijd door de meest fantastische verhalen te vertellen. Harrie en Toon vonden het maar wat leuk om stiekem mee te luisteren. Was er geen sensatie bij de ingang van de molen, dan bedachten ze zelf wel iets. Soms ging Harrie dan interessant doen bij de wieken of gingen ze aan de dikke touwen in de molen hangen. De molenaar wilde absoluut niet dat er kinderen in en rond de molen speelden, hij voelde zich verantwoordelijk. Als hij de stunts van Harrie zag, was hij des duivels, maar hoe meer hij vloekte en dreigde, hoe spannender het voor Harrie werd. Soms ging de molenaar bij zijn ouders verhaal halen en kreeg Harrie er flink van langs.

*** Harrie neemt hier een groot risico. Hij vindt zijn actie spannend maar weet dat hij dit kan. Toch blijft het link, uitglijden of even niet opletten kan fataal zijn. Harrie realiseert zich dat maar al te goed, maar wordt telkens weer, als door een sterke magneet, de molenberg opgetrokken. Ook wil hij kennelijk aan zijn vriend bewijzen, dat hij niet bang is.***

De stoomtrein van Leo was een zeer indrukwekkend stuk speelgoed., niet zo spannend als de draaiende molenwieken maar wel een fijn stukje techniek. Leo liet de trein mooie rondjes draaien. Toch ging ook dit op den duur vervelen. Ze moesten iets verzinnen om het nog net iets spannender te maken. Bertus kwam met het voorstel om een lekkende spiritusfles op de trein te monteren en de trein kriskras over de houten zoldervloer van de garage te laten rijden. Zodra er een mooi spiritusspoor gecreëerd was, zouden ze dit aansteken. Iedereen was enthousiast. Vakkundig monteerde Leo de spiritusfles. Hij had geen klein gaatje, maar een joekel van een gat in de fles gemaakt. De trein tufte vrolijk over de zoldervloer en liet een duidelijk spiritusspoor achter. Er lag nu een angstaanjagende hoeveelheid spiritus. ‘Laten we voordat we er een lucifer bijhouden de fles verwijderen, anders wordt het een beetje te leuk,’ zei Bertus. Leo verwijderde de fles en Bertus haalde de lucifers tevoorschijn. ‘Is dit wel verstandig?’ vroeg Leo zich hardop af. ‘Ik denk het niet,’ zei Toon, zijn jongere broer. ‘Hou er een lucifer bij en laten we genieten van het onverwachte,’ opperde Harrie. ‘Ik zal het aansteken, maar niet voordat we een paar emmers bluswater gehaald hebben,’ zei Bertus. ‘Wat zijn jullie toch een stelletje koekenbakkers,’ lachte Harrie, maar ging vervolgens wel samen met Leo een paar emmers water halen.

‘Waar gaan jullie met dat water naar toe?’ vroeg de moeder van Harrie. ‘We gaan er straks visjes in zetten’. ‘Dan is goed, maar knoei niet alles onder.’ Alles was nu gereed en Bertus stak het spiritusspoor aan. Enkele seconden later was de zoldervloer een grote blauwe vuurzee. Ze schrokken hier wel even van, maar gingen ervan uit dat blauw vuur, koudvuur was en dus minder gevaarlijk. ‘Dat was gaaf,’ riep Harrie toen het vuur minder werd. ‘We hebben ook een houten vloer in de achterkamer. Daar hebben we meer ruimte en er staan minder brandbare spullen. Laten we daar een prachtig vervolg breien aan deze lekkende spiritustrein,’ stelde Bertus voor. Ze herhaalden de stunt in de achterkamer. Het bleef spannend en uiterst spectaculair. Plotseling stond de moeder van Harrie en Bertus in de deur. ‘Zijn jullie nu helemaal gek geworden?’ gilte ze in lichte paniek. ‘Ruim die spiritus op en doe dit nooit, maar dan ook nooit meer, want dit is echt levensgevaarlijk. Er is trouwens bezoek,’ zei ze en liep naar de woonkeuken. ‘Zullen wij dan maar naar huis gaan?’ zei Leo. ‘Nee, blijf gezellig hier. Harrie en ik gaan mee naar buiten,’ zei Bertus.

Tegen de garage stonden twee fietsen met een Belgisch belastingplaatje. De vrienden waren druk in gesprek, toen de vader van Harrie en Bertus, samen met een statige meneer, naar buiten kwam. ‘Hallo jongens, willen jullie meneer Stevens helpen met het rapen van wat appels?’ Nou, dat wilden ze wel. Meneer Stevens haalde enorme tassen van zijn fiets en plaatsten deze tussen de fruitbomen. Hij begon te rapen en zij hielpen enthousiast mee. Pa ging weer naar binnen. Zodra pa weg was, zei Stevens: ‘Ik heb liever geen beschadigd, afgevallen fruit. Volgens mij kunnen jullie allemaal goed klimmen. Hup,

die bomen in en pluk maar wat mooie appels voor me.’ Harrie wist zeker, dat pa dit niet zo bedoeld had, maar durfde niets te zeggen. Meneer Stevens gooide het opgeraapte fruit weer uit zijn tassen en liet hen appels plukken. Zelf stond hij rustig toe te kijken. Toen de tassen bijna vol waren stopte ze. ‘Kom op luie donders, we zijn nog niet klaar, die tassen moeten helemaal vol,’ zei Stevens. Toen de tassen boordevol waren, monteerde Stevens de loodzware tassen weer op zijn Belgisch traptoestel. Zonder hen te groeten of te bedanken, ging Stevens weer naar binnen. ‘Wat een arrogante bal,’ zei Bertus. ‘Ja, mooie kennissen hebben jullie,’ merkte Leo fijntjes op. Harrie keek een beetje afwezig, hij was diep in gedachten verzonken. Plotseling begon hij te glimlachen. ‘Wat kijk je blij,’ zei Toon. ‘Dat ben ik ook. We hebben nog een appeltje met meneertje Stevens te schillen. Ik herinner me plotseling een verhaal van een oom van ons.’ ‘En mogen wij ook weten welk verhaal?’ vroeg Toon. ‘Natuurlijk. We halen alle appels uit de tassen en vullen deze met stenen en bladeren.’ ‘Dat is een verdomd goed voorstel, dat zal hem leren om in de toekomst minder arrogant en inhalig te zijn,’ zei Bertus. Met overdreven ijver werden de tassen geleegd en met het nieuwe goud gevuld. Aanvankelijk haalde ze kiezelstenen van de oprit, maar dat schoot voor geen meter op. Toon had een beter idee ‘laten we er een paar klinkers bij doen.’ Ze moesten opschieten, want het gezelschap kon elk moment naar buiten komen om de moestuin te bewonderen. ‘De tassen zien er goed uit, maar zijn te zwaar. Dat valt meteen op. Er moeten een paar stenen uit en wat meer bladeren en oude kranten in en laten we bovenop een laagje beschadigde appels leggen,’ zei Leo. Ja, zo was het veel beter. De fiets stond er prachtig bij en nu maar wachten op de heer en mevrouw Stevens. Ze lummelden een beetje rond achter in de boomgaard. Niemand wilde het vertrek van deze appeldieven missen. Ze hadden het wachten bijna opgegeven, toen Stevens en zijn

madam naar buiten kwamen. Stevens had een dikke sigaar in zijn gezicht staan en keek rond of hij de hele wereld bezat. Bij de fietsen bleef het stel nog lang praten met de ouders van Harrie en Bertus. Stap nu maar op, dacht Harrie, maar kennelijk hadden ze alle tijd. Uiteindelijk maakten ze aanstalten om te vertrekken. Pa hielp Stevens met het draaien van zijn zware fiets. Na een stevige handdruk traptten ze, zwaarbeladen, richting België. De vrienden hadden het grootste plezier. Ze liepen snel naar de zijkant van het huis om de gasten vriendelijk uit te zwaaien. Meneer Stevens had het zichtbaar moeilijk met zijn zware last. 'Ik ben benieuwd of ze in België scherpere mesjes hebben dan bij ons. Zo niet, dan zal het moeilijk schillen worden,' zei Leo.' 'Pa zal hier zeker nog van horen, laten we hopen dat hij de humor hiervan in ziet,' zei Bertus. 'Als hij hier boos om wordt, dan zullen we hem herinneren aan zijn verhalen over vroeger. Hij vertelt toch altijd met veel trots over de streken die zij uithaalden. Nee hij moet vooral zijn mond houden, hij heeft geen poot om op te staan. Daar komt nog bij, dat we niets beschadigd hebben en dat die arrogante kieviet onze beste appels wilde pikken,' zei Harrie. Pa kwam naar buiten. 'Nou jullie hebben het naar je zin zo te zien.' 'Ja, we vermaken ons vandaag uitstekend,' zei Harrie. 'Nog bedankt voor het rapen van de appels,' zei pa. 'We hebben het met veel plezier gedaan,' zei Bertus. 'We hoorden van Stevens, dat er een Belgische tante van me overleden is. Ze wordt zaterdag begraven. Ma heeft het druk en kan niet mee. Hebben jullie zin om mee te gaan?' 'Dat lijkt me wel wat, ik heb nog nooit een Belgische begrafenis bijgewoond,' zei Harrie. 'Mogen Leo en Toon ook mee?' 'Dat is geen probleem. Realiseer je wel dat dit een begrafenis is en geen feest,' zei pa. Je kon zien dat pa niet erg betrokken was bij deze tante, hij was zeker niet diep ontroerd.

Op zaterdagmorgen stonden ze al vroeg klaar om mee naar België te gaan. Na een autorit van zo'n half uur waren ze op de plaats van bestemming. Ze troffen de familieleden op het kerkplein. Er hing een bedrukte sfeer, sommige tantes van pa huilden. Pa gaf een aantal mensen een hand. Plotseling was daar ook meneer en madam Stevens. Wat deed die hier, hij was toch geen familie? Maar ja, dat waren Toon en Leo ook niet. Ze bleken goede kennissen te zijn van de tante van pa. Stevens en pa gaven elkaar een hand. De vrienden hielden zich opmerkelijk koest en bleven zover mogelijk uit de buurt. Op de manier hoe pa in hun richting keek, wisten ze, dat Stevens pa informeerde over wat voorgevallen was. 'We moeten na de begrafenis even praten,' was het enige wat pa tegen hen zei. Ze liepen, in stilte, de kerk in. De mis vond Harrie erg interessant, veel zaken waren hetzelfde, maar de preek was totaal anders dan in zijn dorp. Er werd in gewone taal over het leven van de overledene verteld. Ze grepen niet terug op een of ander nietszeggend verhaal uit de bijbel. Hij was aangenaam verrast. Vanuit de kerk ging het gezelschap te voet naar de begraafplaats. Harrie zag, van een afstand al, dat er een flinke kuil gegraven was. Over de kuil lagen een paar planken en twee dikke touwen. De kist werd op de planken gezet. Vier mannen pakten de touwen en anderen verwijderden de planken. Plots nam het gejammer van de vrouwen in alle hevigheid toe. De vrouwtjes zijn hier nog emotioneler dan bij ons, dacht Harrie. Harrie en Toon keken elkaar eens aan. Kennelijk dachten ze hetzelfde. Op het uiten van emoties wonnen het de Belgen toch dik van de Nederlanders.

Ook sommige heren pinkten een traantje weg. De mannen aan de touwen raakten ook licht ontroerd en zagen kennelijk niet goed waar ze mee bezig waren. Een touw werd veel sneller gevierd dan het andere en de kist ging hierdoor schuiven. De begrafenisondernemer probeerde het touw nog een stukje in te halen maar gleed uit en liet het touw los. De kist belandde nu, met een rotklap, bijna loodrecht in de kuil. Het is goed dat tante al dood is, anders zou ze zich doodgeschrokken zijn, dacht Harrie. Enkele vrouwen kregen het nu echt te kwaad. Hij kon dit gekrijs slecht aanhoren en vond het nu wat overdreven worden. Alsof ze zijn gedachten konden lezen, zetten ze er nog een tandje bij. De overledene was bijna negentig, waar zeuren ze over. De kist stond inmiddels loodrecht in het graf, de mannen aan de touwen waren kennelijk even onhandig als Harrie. Enkele mannen, waaronder pa, schoten te hulp. Het leed was nu snel geleden. Verder verliep alles volgens schema.

Na de begrafenis gingen ze naar een restaurant in de buurt, voor de koffietafel. De tafels waren zeer royaal gedekt. Voordat iedereen goed en wel aan tafel zat, hadden Harrie en Toon al een krentenbol achter de kiezen. Pa maakte met heftige gebaren duidelijk dat ze zich een beetje moesten beheersen. Harrie had de tante van pa nooit ontmoet, ze had daardoor nauwelijks invloed op zijn eetlust. Toch schakelde hij over op een lagere versnelling. Hij moest denken aan het vijfentwintigjarig huwelijksfeest van een oom en tante. Deze woonden in een mooie boerderij en hadden het feest groots aangepakt. Er waren zeer lange, rijkelijk gedekte tafels opgesteld. De gasten kwamen absoluut niets te kort. Harrie en Bertus zaten naast elkaar en hadden zich te goed gedaan aan de overheerlijke krentenmik. Toen ze voldaan achteroverleunden

werden de tafels afgeruimd en verschenen de meest fantastische vlaaien op tafel. Zij hadden er spijt van, dat ze zo veel krentenmik gegeten hadden. De overheerlijke vlaai kon er echt niet meer bij. Met een uiterste inspanning wist Harrie er toen nog een stuk puddingvlaai in te proppen. Dit zou hem niet nog eens overkomen. Nadat iedereen gegeten had en het huilen weggeëbd, verschenen de eerste borreltjes op tafel. De stemming kwam er nu echt in, er werd druk gepraat en steeds meer gedronken. Sommige mannen gingen biljarten, andere staken dikke sigaren op. Na een uur of twee werd er zelfs gezongen en het leek wel een feestelijke reünie in plaats van een begrafenis. Wat zo droevig begon, was binnen enkele uren veranderd in een groots familiefeest. Wat leven we toch in een interessante wereld, dacht Harrie en wat zijn die volwassenen onvoorspelbaar. De burgemeester en de pastoor waren ook aanwezig. De burgemeester zag eruit als een gewone boer. Zo te zien was de afstand tussen het voetvolk en de notabelen hier kleiner dan in zijn dorp. Harrie was blij, dat hij deze Belgische begrafenis mee mocht maken. Hij bleef het een boeiend en leuk land vinden. De Nederlanders kunnen nog veel leren van die Belgen, vooral de manier waarop ze met elkaar omgaan was beter, vond hij. Het klassenverschil, in zijn dorp, was groot en zelfs in de kerk merkbaar. Als klein kind was hem al opgevallen, dat de notabelen vooraan in de kerk zaten en dat de arbeiders op hun tegel ergens achterin stonden. In zijn kerk kon je een plaats reserveren voor een jaar. In het najaar was er gelegenheid om op een plaats of bank te bieden. Niemand haalde het in zijn bolle kop om tegen de notabelen op te bieden. Die lui zaten dan ook allemaal gezellig samen vooraan in de kerk. Als hij vanaf de banken voor de jongens, in de zijbeuken, naar ze keek, dacht hij altijd aan de uitspraak van zijn moeder 'hoe groter de geest hoe groter het beest.' Hij wist niet of ze op deze mensen doelde, maar hij vertaalde dat wel zo. Harrie had er moeite mee,

dat zelfs dode notabelen een betere plaats in en rond de kerk hadden dan het gewone volk.

Op weg naar huis bracht pa het onderwerp Stevens ter sprake. 'Ik hoorde een vreemd en een beetje warrig verhaal van Stevens. Vertellen jullie me nu eens precies, maar dan ook precies wat er gebeurd is met die appels.' Bertus vertelde het hele verhaal. Hoe ze appels geraapt hadden, hoe Stevens de geraapte appels uit zijn tas gooide zodra pa weg was, hoe Stevens hen vroeg om appels te plukken en hoe hij ze vroeg om de tassen helemaal vol te maken. Bertus vertelde ook dat Stevens naar binnen was gegaan zonder hen te bedanken of te groeten en hoe zij vervolgens de tassen met duurzaam fruit gevuld hadden. 'Wil je dit nooit meer uithalen! Dit hoort niet,' zei pa. Ze zagen echter, dat hij moeite had om een glimlach te onderdrukken en waren ervan overtuigd, dat pa hier later op de dag, samen met ma, hartelijk om zou lachen.

*** In bovenstaand verhaal wordt Harrie afgeremd door Bertus, zijn oudere broer. Zo ging het vaak. Zijn oudere broer was een soort engelbewaarder voor hem ***